

Den blixten tar av Therese Henriksson

Arbetsmaterial av Eva Martinsson, AV Media Skåne

Plats och person:

Nordale 30 mil från Örnsköldsvik

Eloise - snart 17 år

Ingrid - farmor höll i trådarna

Kaj - pappa skild, alkoholist

Mamma - skild, ny kille Göran

Pluto - Kajs hund

Rakel Hamrén - präst, mamma till Bastian

Bastian - nörd, mobbad, äcklig, finmig, stammar, intresserad av metafysik, tjock tjurig haka, ögon nästan raka överkanter (BILD) Teckna ansikten, Bastian

Kopplingar och målgrupp:

Kombinera gärna läsningen av boken (svenska) med bild, musik, no och so på högstadium och gymnasium.

Förutspå:

Vad tänker du på när du... hör den titeln? ...ser omslaget?

Vad är muller, åska och blix? Varför händer naturfenomenet?

(NO) Se film i AV Media Skånes Mediekatalog [Väder: Åska och blixlar](#), [Labba: Gör din egen blix](#)

Vad tror du boken handlar om? Skriv ner vad du tror Eloise har gjort som sårat Bastian, Eloise hemlighet och största sveket.

Har du läst någon annan bok av Therese Henriksson? Vad handlade den om? (Kyla - överlevnad när strömmen gått)

Skriv, under läsningen, ner ord som behöver förklaras.

Frågor till boken:

Sid 9-

Eloise farmor har dött och ska begravas. Vad tänker du om döden? Vad tänker du om livet? Har du upplevt att någon dött? Hur kan känslorna vara på en begravning? (SPÄNNING - som åskväder?)

Eloise var inte van att vara praktisk i verkligheten (IRL), på riktigt, jämfört med dataspel. Har du upplevt någon liknande situation? Vilken nytta har du av dataspel?

Det var nästan ingen av farmors vänner som hälsade på henne mot slutet av livet. Hur kan farmor ha upplevt det?

Vet du någon som är ensam? Vad skulle du kunna göra för den ensamme?

Alla har fullt upp med sig själva, förutom nörd Bastian som alltid tänkte på andra i första hand. Hur har man det när man har fullt upp med andra? Hur är det att tänka på andra i första hand? Vem vill du helst ha som kompis?

Sid 14-

Vad menar farmor när hon säger "Ta en dag i taget. Eller en timme, om det gör det lättare. Under tiden finns jag här för dig. Så, när du minst anar det blir allt bättre. Din tid kommer, Bastian. Glöm aldrig det."

Varför mobbas människor?

Vad betyder nörd?

Vad betyder crescendo?

Sid 17

Pappa hanterar stressen med alkohol och är onykter. Vad är det för stress? Varför dricker pappa sprit? Vad händer i kroppen vid intag av sprit? [Se film i AV Media Skånes Mediekatalog](#)

(MUSIK) Vad är en organist?

Spela och sjung "Härlig är jorden".

Hur fungerar en orgel?

(BILD) (sid 17-26) Vad gör en byggnad till kyrka? Rita en kyrka, förklara och placera ut orden i och runt kyrkan - sakristian, predikstol, kyrkbänkar, läktare, kista, kör, portar kyrkogård, stenmur, kyrktorn, flaggstång med flaggan hissad till hälften, kyrktornets spira samt koppar. Leta upp, förklara och placera ut ytterligare 5 typiska kyrkoattiraljer i kyrkan.

(SO) Se film i AV Media Skånes Mediekatalog [Inne i kyrkan](#)

Ta reda på mer om metallen koppar.

(NO) Se film i AV Media Skånes Mediekatalog [Naturtillgångar – Järn & koppar](#), [Falugruva – koppar åt världen](#)

Sid 21-

Vad är siamesisk tvillingpar?

Vad är patetisk?

Sid 27-

Bastian fick svårt att andas. Hur kan det kännas och vad kan det bero på? Testa att andas genom ett sugrör (astma).

Sid 29-

En blix slog ner i flaggstången och tog Bastian. Vad händer om en människa blir träffad av blixten?

Sid 32-

Vad är en syremätare och hur fungerar den?

Vad är en blodtrycksmätare och hur fungerar den?

Vad är elektroder och hur fungerar de?

Vilka yrke arbetar med ovan nämnda instrument? (TESTA INSTRUMENTEN)

Sid 35-

Farmor dog av hjärnblödning. Vad innebär det? Hur hjälper man en person med hjärnblödning? Vilka andra sjukdomar kan drabba äldre människor? (TRÄNA HLR)

Vad tror du händer när någon dör? (VAD TROR OLIKA RELIGIONER?)

Vad betyder ateist?

Sid 40-

Både Eloises och Bastians pappor är missbrukare. Vad missbrukar de? Vad kan vara anledning till att man blir missbrukare?

Sid 46-

Bastian uppskattade kravfriheten som han upplevde hos Ingrid. Känner du några krav utifrån? Ställer du egna krav? Har du någon kravfri plats?

Bastian stammar. Vad händer i kroppen när man stammar? Vad påverkar stamningen?

Sid 54-

Bastian hittade sina skor i papperskorgen efter idrotten och nya jackan nedtryckt bland urdruckna läskburkar och kletiga bananskal i soptunnan. Varför gör någon så? Hur känns det Bastian? Har du varit med om något liknande? Hur gör man när man är vänligt mot andra?

Sid 61-

Bastian anar något i sitt rum och hör en röst. Vad är det? Har du varit med om något oförklarligt?

Sid 71-

Bastian upplevde p g a sin stamning att det var svårt att bita ifrån när någon sa något taskigt. Hans tankar kunde flyga över trädtopparna. Men hans ord var vingklippta. Hur ska han göra för att nå ut med sina ord?

Sid 76-

Liam var inte på jakt efter nya mobbningsoffer och hade inte utökat jaktmarkerna. Hur och varför slutar en mobbare att mobba?

Sid 84-

Bastian stelnar till och upplever någon som heter Aron. Finns andar?

Sid 89-

Bastian har efter blixtnedslaget fått märken på kroppen som liknar ett träd med grenar. Vad är det?

Sid 97-

Eloise ska ta bussen hem till Örnsköldsvik. Hon funderar på om hon ska ge Bastian en hejdå-kram, men det blir ingen kram. Hur tror du Bastian hade tolkat en kram?

Sid 99-

Eloise pappa Kaj nämner killens intresse för tvättbrädan. Vad menar Kaj? Vad behöver du för att må bra och älska dig själv?

Sid 102-

Eloise och Bastian har under uppväxten formats in i roller. Har du och i så fall hur har du formats in i en roll? Kan man och hur i så fall kan man ändra den rollen?

Sid 105-

Bastian besöker antikvariatet för första gången och hittar böcker om äldre fysik, kemi och teknik. Han tycker att det är något visst med texter som skrivits i en annan epok. Att läsa dem var lite som att resa i tiden. Testa genom att läsa en äldre text t ex via Litteraturbanken.se.

Den gamla damen Edit i antikvariatet använder ordspråk. Vilka av följande meningar är ordspråk och vad betyder de?

"Du är gammelförståndig av dig för att vara så ung."

"Fakta är till sinnet som mat till kroppen."

"Du är en gammal själ."

"Att ta sig vatten över huvudet."

"Den blixten tar. Han gåvan har, står han på jorden kvar."

"I morgon är den lates motto."

"Den som söker han letar!"

"Skjut inte upp till morgondagen det du kan skjuta ner idag."

"Den som gräver en grop åt andra använder ofta spade."

"Bränt barn skyr elden."

Varför finns ordspråk? Hur lyder ditt favoritordspråk och vad betyder det?

Bastian hade läst att folk som träffats av blixten kan få förmågor de inte hade tidigare. Hans nya förmåga kunde bero på någon sorts cellförändringar som orsakat permanenta förändringar i hjärnans signalsystem, som låst upp områden av hjärnan som han aldrig haft tillgång till förut.

Vad tror eller skulle du önska att det fanns för okända områden i din hjärna som du skulle vilja få tillgång till?

Vilka områden eller förmågor skulle du vilja stänga av?

Bastian hade valt gymnasieutbildning efter råd från mamma Rakel och sällskapet av Eloise istället för det han egentligen ville, vilket lett till att han hoppat av utbildningen. Vad tänker du om din framtid? Hur ska du nå dina mål?

(KOM IHÅG! Du är unik och kan vad du vill om du kämpar!)

Sid 116-

Benjamin Franklin gjorde något med en nyckel, en lina och åska. Vad gjorde Benjamin? När gjorde han det? Vem var han?

Ingrid fick migrän när åskan närmade sig. Vad händer när åskan närmar sig? Hur kan det leda till huvudvärk?

Sid 120-

Eloise rum var en fristad. I en fristad måste man trivas och kunna slappna av, och för att kunna trivas måste man tillåta sig att göra det. Hur skulle din bästa fristad vara? Har du en fristad?

Sid 123-

Bastian upplever övernaturligheter. Bastians mamma Rakel är präst i svenska kyrkan. Hur ser dagens kyrka på övernaturligheter? Vilka åsikter har olika religioner om övernaturligheter?

Bastian är kyrkan.

Komplettera din tidigare ritade kyrka, förklara och placera ut orden i och runt kyrkan Vad är...

...ett kolumbarium?

...kyrkorummet?

...gotiska fönster?

...klockrummet?

...en lanternin?

Eloise har svårt att välja mellan Örnsköldsvik och Nordale. Hon känner inte sig hel någonstans.

Hur tror du att det känns? Har du känt så någon gång? Vad gjorde att du kände så?

När Eloise kommer upp till Bastian i klocktornet slog en båge av klart, vitt ljus ut från belysningen under fönstret och en likadan kom ut från motsatta sidan av tornrummet.

Vad är bågen? Vad tror du hände?

Sid 140-

Bastian har fastnat halvliggande på det skrovliga golvet, lutad mot väggen. Han har slagit luften ur sig mot väggen. Vad innebär det?

Eloise pojkvän Liam överraskar genom att köra till Nordale. Hur upplever Eloise överraskningen? Vad tycker du om överraskningar?

Sid 156-

Bastian och Eloise tar sig in i lokstallet genom ett fönster. Vilket brott begår de då? Vilka påföljder kan det leda till? (SO) Se film i AV Media Skånes Mediekatalog [Brottsligt - Inbrott](#)

Vad är ett lokstall och vad används det till?

Varför kör man inte ånglok i större utsträckning idag?

Sid 167-

Bastian får reda på att hans värsta mobbare Liam är Eloise pojkvän.

Hur tror du att det känns för Bastian? Vad tycker du att Bastian ska göra?

Sid 175-

Vad menar pappa Kaj med "Skiten träffar alltid fläkten" och "Ditt ansikte är, och förblir, en öppen bok"?
Hur är Eloise relation med Liam och Bastian?

Sid 179-

Lådan var tunn i plåten av rosten.
Varför rostar plåt och hur går det till?
(NO) Se film i AV Media Skånes Mediekatalog [Labba: Rost](#)

Sid 184-

Liam och hans föräldrar kom inte överens. Det var därför han flyttat till egen lägenhet i staden.
Känner du till någon mobbare? Känner du till något om mobbarens familjeförhållande och bakgrund? Var/är den lugn och harmonisk eller orolig och stökig?

Sid 187-

Patentbrev. Lådan innehöll två patent utfärdade till Aron Lindgren.
Vad innebär patentbrev? Hur söker man patent nu? Vad hotar patent?

Sid 194-

Flera av skisserna föreställde olika ackumulatörer bestående av metaller och ledande vätskor. Åtminstone ett par av idéerna för uppladdningsbara batterier visste Bastian att andra tagit patent på senare.
Vad är ackumulatörer?
Vad är ledande vätskor?
Kan patent sökas flera gånger?

Sid 199-

Eloise tittar på sina sociala medier men sänker snabbt mobilen när Liam kommer hem.
Av vilka anledningar kan hon göra så? Varför tror du att hon gör så?

Sid 204-

Eloise tänker att hålla inne med sanningen är inte det samma som att ljuga.
Vad tycker du?

Sid 207-

Bastian funderar på att tala om för Liam att man inte får dricka på kyrkogården.
Vilka regler gäller på kyrkogården och varför?
Vad innebär griftefrid?
Vad är pava?

Sid 214-

Eloise var orolig för hur det gått i mötet mellan Bastian och Liam.
Har du någon gång oroat dig för något som inte hänt? Vad oroade du dig för?

Sid 216-

Trots eller tack vare mobbningen som Bastian har varit utsatt för så har utanförskapet lärt honom att se saker hos människor. Små glimtar av det de dolde inom sig. Sådant andra inte såg. Nu plötsligt förstod han att det där kunde vara något bra. En styrka.
Vad har du varit med om, som nu kan ses som något positivt? Tänk på något som du upplevt mycket tråkigt.
Fundera vidare och tänk ut något positivt det tråkiga fört med sig.

Sid 216-

Liams pappa Kjell är död. Liam sa att han söp ihjäl sig. Bastians pappa super också.
Vad händer i kroppen om man dricker mycket sprit och blir alkoholist? Vad innebär det att vara nykter alkoholist?

Sid 223-

Bastian pratar med Rakel om sin alkoholiserade pappa Tommy och om alkoholism är en sjukdom eller ej. Vad är alkoholism?

Rakel säger att där Liams far befinner sig behövs ingen whiskey.

Förr i tiden grävdes "gåvor" ned med den döde.

Vad skiljer nu från då?

Sid 226-

Eber Karlsson blev illa bränd vid branden i Estridsgården.

Vad händer i kroppen när man bränner sig? Vilka olika typer av brännskador finns det och vad innebär de?

Edit säger till Bastian: Sanna mina ord om du inte tillhör seendefolket!

Vad menar Edit?

Sid 232-

Krister och Bastian grävde graven för hand och stagade upp jordväggarna med rasskydd.

Vilken naturkraft vill rasera jorden och vad händer om det rasar?

Sid 241-

Bastian masserade sin panna och såg upp. Eloise skrek till och smällde honom på kinden.

Vad hände?

Sid 248-

Liams pappa drack litervis med sprit varje helg och mamma är nog storkund vid finvinshyllan.

Vad innebär det att vara medberoende?

Vad menar Rakel med att hon tycker om Tova-Lill. Mer än så.

Sid 252-

Ovanför spiran flammade norrskenet grönt och spretigt.

Vad är norrsken? Varför inträffar naturfenomenet?

Se film i AV Media Skånes Mediekatalog [Solstormar och norrsken](#), [Det bästa med Jorden – jakten på norrsken](#).

Sid 262-

Eloise hittar Arons ring som innehåller en granat.

Vad är en granat och hur bildas de?

Eloise slog i nacken och huvudet när hon föll. Hon kan ha fått hjärnskakning.

Vad innebär det? Vad händer i huvudet?

Sid 268-

Bastian säger akta mattan. Det är en äkta pers...

Vad menar han? Vad är och hur tillverkas en pers...?

Sid 271-

Bastian tänkte på det där Ingrid sagt i synen om att ge flickan det hon inte visste att hon hade förlorat.

Vad menade Ingrid?

Sid 275-

Bastian besöker lasarettet och ska "leka medium".

Vad är ett lasarett?

Vad är och gör ett medium?

Vad är medial?

Vad är synsk?

Efter boken:

Eloise hade sårat Bastian så djupt att hon inte vågat sig tillbaka till Nordale på ett helt år.

Vad tror du att hon gjort?

Vad var Eloise hemlighet och det största sveket av dem alla?

Kan man komma över stora smärtsamma svek och hur gör man i så fall?